کنگره استحصال آب و آبخیزداری
Water Harvesting and Watershed Management Congres
سومین همایش بین المللی سامانه های سطوح آبگیر باران
3rd International Conference on Rainwater Catchment Systems
February 18-19, 2015 Birjand, Iran ۲۹ و ۳۰ بهمن ماه ۱۳۹۳ بیرجند

بررسی مجموعه قوانین و مقررات تعیین تعرفه آب کشاورزی و ارائه راهکارهای قانونی جهت تشویق کشاورزان به استفاده بهینه از منابع آب

محمدرضا نوری[۱]، مهدی سلامی[۲]
۱- دانشیار گروه مهندسی آب دانشکده کشاورزی دانشگاه شهرکرد
۲- دانشجوی دکتری رشته آبیاری و زهکشی دانشگاه شهرکرد

چکیده

نظر به اهمیت استفاده بهینه از منابع آب در شرایط بحران آبی که با آن مواجه می باشیم پر واضح است که تخفیف در هزینه آب کشاورزی می تواند راهکاری مفید در تشویق بهره برداران جهت اعمال روش های نوین آبیاری و جلوگیری از هدر رفت آب باشد. بر اساس ماده ۶ آیین نامه نحوه اجرای قانون تثبیت آب بهای زراعی، نیاز آبی محصولات کشاورزی از طرف هیئت های ۳ نفره موضوع ماده ۱۹ قانون توزیع عادلانه آب یا استعلام از مراجع ذی صلاح (مراکز تحقیقات کشاورزی) تعیین می گردد که معمولا از طریق سند ملی و یا آمار جهاد کشاورزی محاسبه می شود. این در حالی است که کشاورزان به دلیل کم آبی و ناخواسته با اعمال روش کم آبیاری بحران آب را مدیریت می نمایند و این موضوع معمولا در محاسبه تعرفه آب لحاظ نمی گردد. به همین منظور در این تحقیق ضمن بررسی قوانین و مقررات مربوط به تعیین تعرفه آب تلاش گردیده است راهکارهای قانونی جهت تشویق کشاورزان به استفاده بهینه از منابع آب ارائه گردد.

واژه های کلیدی: قوانین و مقررات تعرفه آب، بهینه سازی در مصرف آب

Evaluation of Agricultural Water Tariff Laws and Regulations and Providing Legal Remedies for Encouraging Farmers to Optimal Use of Water Resources

Mohammad Reza Nuri[1], Mahdi Slami[2*]
1-Associate Professor of Department of Water Engineering, Faculty of Agriculture, Shahrekord University
2- PhD Student of Irrigation & Drainage Shahrekord University

Abstract

Considering the importance of efficient use of water resources in water critical conditions, discount on the cost of irrigation water can be a useful means for encouraging farmers to apply new methods of irrigation and prevent the loss of water. According to Article 6 of the Regulations of the implementation of the stabilization of prices of agricultural water, crop water requirement is determined by the 3-member board of inquiry under Article 19 of the law or equitable distribution of water from the competent authorities (Agricultural Research Centre) that is calculated usually through a national document or statistics of agricultural jihad. However, the farmers due to water deficit and unwanted, manage water crisis by applying the method of deficit irrigation. This is commonly ignored in the calculation of water tariffs. For this purpose, this study tries to provide some legal strategies to encourage farmers to use water resources optimally other than studying the laws and regulations of water tariff.

Keywords: Water Tariff Laws and Regulations, Optimizing the Use of Water.

* Corresponding Author's E-mail (salamimahdi@yahoo.com)

الف- مقدمه

امروزه از آب به عنوان کالایی اجتماعی- اقتصادی یاد می شود و از آنجا که مانند هر کالای اقتصادی دیگر، قیمت بیان کننده کمیابی آن کالا می باشد، در نتیجه ارزش آب نیز به عنوان یک کالای اقتصادی – اجتماعی باید بیان کننده کمیابی آن باشد. لذا اطلاع از ارزش آب در بخش های اقتصادی، نقش تعیین کننده ای در مدیریت تقاضای آب دارد. به گونه ای که اگر این ارزش کمتر از واقعیت برآورد شود باعث عدم تخصیص بهینه آب در بین مصارف مختلف آن می شود و همچنین اگر ارزش آب بیش از حد تعیین گردد، باعث عدم رفاه اجتماعی و صدمه رسیدن به اقشار آسیب پذیر و کم توان از نظر مالی شده و مصرف آب را از سوی آنان با مشکل روبرو می کند (شهسواری، ۱۳۸۸)

در سالهای اخیر در سراسر جهان توجهات به مسئله قیمت گذاری آب معطوف گردیده است که این امر در اثر آگاهی از کمبود آب و ایجاد فرصت رقابتی جهت تخصیص آب فراهم شده است.(هاول، ۲۰۰۱)

با توجه به اهمیت نظام نرخ گذاری و تعیین تعرفه ها در مدیریت منابع آب کشورهای مختلف جهان، هدفهای مهم نظام نرخ گذاری را می توان به شرح ذیل نام برد:

- ایجاد انگیزه و احساس مسئولیت جهت اصلاح الگوی مصرف و افزایش میزان بهره وری آب.
- رعایت ضوابط و جلوگیری از تخلفات جهت ایجاد انگیزه برای رعایت حدود و ضوابط تعیین شده در راستای توسعه بدون تخریب محیط زیست و حفظ حقوق و منافع گسترده آیندگان و دیگران
- تامین یا بازپرداخت تمام یا بخشی از سرمایه گذاری اولیه و نیز بازپرداخت هزینه های نگهداری و بهره برداری توسط مصرف کنندگان.(عابدی شاپور آبادی، ۱۳۸۱)

کشور ما یکی از مناطق خشک جهان است که متوسط بارندگی در آن کمتر از ۳۰ درصد متوسط جهانی می باشد، این موضوع باعث عرضه ناکافی آب شده است. مسئله اصلی در مدیریت تقاضای آب، برقراری تعادل بین عرضه و تقاضای اقتصادی آب است که در برقراری این تعادل، قیمت آب نقش مهمی ایفا می نماید. ارزش آب از دیرباز جایگاه به سزایی در مجموعه قوانین ایران داشته است و تکامل علم مدیریت منابع آب نیز به غنای این قوانین افزوده است. در این خصوص می توان به قانون و مصوبات مختلف اشاره کرد. برای نمونه قانون توزیع عادلانه آب مصوب سال ۱۳۶۱ از مهمترین قوانین آب کشور است که مبنای تدوین بسیاری از مصوبات ، دستور العمل ها و بخشنامه های آب در کشور بوده است.

نظر به اهمیت استفاده بهینه از منابع آب در شرایط بحران آبی که با آن مواجه می باشیم پر واضح است که تخفیف در هزینه آب کشاورزی می تواند راهکاری مفید در تشویق بهره برداران جهت اعمال روش های نوین آبیاری و جلوگیری از هدر رفت آب باشد.

اسدی(۱۳۷۶) نشان داده که از بین عوامل موثر بر میزان تمایل کشاورزان به پرداخت آب بهاء شامل درآمد، سطح زیر کشت ، آب تحویلی کافی و قابل اطمینان ، گزینه آخر یعنی تحویل آب مطمئن مهمتر از عوامل دیگر بوده است.

به همین منظور در این تحقیق تلاش شده است ضمن بررسی قوانین و مقررات مربوط به تعیین تعرفه آب ، راهکارهای قانونی جهت تشویق کشاورزان به استفاده بهینه از منابع آب ارائه گردد.

ب- مواد و روش ها

قوانین و مقررات تعیین تعرفه آب

در این بخش به قوانین و مقرراتی که در تعیین تعرفه آب بهاء کشاورزی استفاده می شود اشاره می گردد(گزارش، ۱۳۸۳):

۱- قانون تثبیت آب بهای زراعی

ماده واحده : از تاریخ تصویب این قانون آب بهای دریافتی از کشاورزان و زارعین با توجه به اولویت تخفیف برای زراعتهای استراتژیک به شرح زیر است:

الف- متوسط آب بها از آبهای تنظیم شده و شبکه های مدرن ۳٪ محصول کاشت شده

ب- متوسط آب بها از آبهای تنظیم شده و کانالهای تلفیقی ۲٪ محصول کاشت شده

ج- متوسط آب بها از آبهای تنظیم شده و کانالهای سنتی ۱٪ محصول کاشت شده

۲- آیین نامه نحوه اجرای قانون تثبیت آ ب بهای زراعی

به استناد قسمت اخیر بند اول اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ذیلاً آیین نامه نحوه اجرای قانون تثبیت آب بهای زراعی مصوب ۶۹/۶/۱۴ به شرح زیر جهت اجرا ابلاغ می گردد:

توضیح آنکه این آیین نامه صرفاً برای آبهای سطحی است و در مواردی که زارعین به صورت تلفیقی علاوه بر استفاده از آبهای سطحی از آبهای زیرزمینی نیز استفاده می کنند سطح زیر کشت هر کدام به طور متوسط تعیین و آب بهای هر قیمت طبق ضوابط مربوطه محاسبه و دریافت می گردد.

ماده ۱- تحویل آب به کشاورزان باید به صورت حجمی و به میزان نیاز آبی معقول هر کشت در منطقه انجام پذیرد.

ماده ۲- تحویل آب به شرکتهای کشت و صنعت و ماهی سراها باید به صورت حجمی و با تعیین دیماند انجام پذیرد.

ماده ۳- آب بهای کشاورزی طبق قانون تثبیت نرخ آ ب بهای زراعی مصوب مجلس شورای اسلامی بر مبنای درصدهای متوسط محصول برداشت شده و با توجه به هدف حمایت از محصولات استراتژیک و نیل به متوسط درآمدهای مقرره در قانون تعیین می شود.

تبصره ۱- آب بهای کشت های مختلف در هر سال با توجه به قانون و رعایت متوسط درآمدهای مقرره توسط هیئت مدیره هر سازمان تعیین و در سطح سازمان به مورد اجرا گذارده میشود.

تبصره ۲- در مواردی که از آبهای زیرزمینی و یا از آبهای سطحی به طریقه پمپاژ توسط سازمان در تنظیم آب شبکه ها استفاده می شود برای دریافت آ ب بها باید هزینه های پمپاژ جداگانه محاسبه و دریافت گردد.

ماده ۴- در اجرای قانون، شبکه مدرن به شبکه ای اطلاق می شود که حداقل شامل شبکه های یک و دو باشد. شبکه نیمه مدرن و یا تلفیقی به شبک های اطلاق می شود که یکی از خصوصیتهای زیر را دارا باشد:

الف- دارای سد و یا بند انحرافی باشد.

ب – دارای دهنه آبگیر و یا کانال اصلی انتقال آب باشد.

ماده ۵- سازمان های آب منطقه ای و سازمان آب و برق خوزستان براساس درصدهای تعیین شده به عنوان آب بهای هر محصول هر ساله نرخ هر متر مکعب آب را برای مصارف مختلف در همان سال محاسبه و ملاک دریافت آب بها قرار می دهند.

ماده ۶- نیاز آب هر محصول در هر منطقه (مصرف معقول) از طرف هیئت های ۳ نفره موضوع ماده ۱۹ قانون توزیع عادلانه آب مشخص خواهد شد، درصورت عدم تشکیل این هیئتها نیاز آبی معقول هر کشت از مراجع ذی صلاح و ترجیحاً مراکز تحقیقات کشاورزی اخذ میگردد.

ماده ۷- مصرف آب اضافه بر نیاز واقعی کشت (مصرف معقول) مشمول دریافت آب بهای بیشتر خواهد بود.

تبصره: این اضافه دریافت با توجه به شرایط خاص منطقه و با احتساب حداقل ۱.۵ برابر آب بهای عادی دریافت خواهد شد.

ماده ۸- درصورتی که مشترک بدون عقد قرارداد و یا مغایر با قرارداد منعقده اقدام به کشت محصول با آب غیرمجاز نماید، سازمان مجاز خواهد بود علاوه بر دریافت آب بها و جرایم لازم از طریق قانونی، متخلف را تحت پیگرد قرار دهد.

بدیهی است تجدید قرارداد تحویل آب به مشترک نسبت به مازاد برداشت آب از حد قرارداد منعقده پس از وصول آب بها و جرایم مربوطه می باشد.

تبصره: آب بهای مشترک در چنین حالتی با توجه به تبصره ذیل ماده ۷ تعیین و دریافت خواهد شد.

ماده ۹- میزان متوسط برداشت محصول از هر هکتار با تصویب هیئت مدیره سازمان با توجه به آمار منتشره وزارت کشاورزی و یا بررسیهای محلی تعیین می گردد.

ماده ۱۰- قیمت واحد محصول در مورد محصولاتی که دارای قیمت تثبیتی مصوب شورای اقتصاد نیستند، قیمت متوسط مورد عمل در پای مزرعه خواهد بود.

توضیح اینکه در مورد محصولاتی که دارای قیمت تضمینی می باشند (نظیر چغندر قند- پنبه- ذرت – برنج – جو- سیب زمینی و پیاز و حبوبات) نیز ملاک محاسبه قیمت متوسط قیمت فروش در پای مزرعه است لیکن در مورد محصولاتی نظیر چغندرقند وگندم که دارای نرخ تثبیتی مصوب شورای اقتصاد می باشند، ملاک قیمتهای مصوب خواهد بود.

ماده ۱۱- در صورتی که مشترک به هر دلیل و عنوان در مهلت مقرر نسبت به پرداخت آ ب بهای مصرفی خود اقدام ننماید سازمان مجاز خواهد بود مشترک را به عنوان بدحساب جهت وصول مطالبات خود طبق ماده ۳۴ قانون توزیع عادلانه آب از طریق مراجع قانونی تحت پیگرد قرار دهد. بدیهی است تجدید قرارداد یا تحویل مجدد آب منوط به ارائه برگ تسویه حساب خواهد بود.

۳- قانون توزیع عادلانه آب (وصول آب بها، عوارض و دیون)

ماده ۳۳ - وزارت نیرو موظف است نرخ آب را برای مصارف شهری و کشاورزی و صنعتی و سایر مصارف با توجه به نحوه استحصال و مصرف برای هریک از مصارف به شرح زیر تعیین و پس از تصویب شورای اقتصاد وصول نماید:

الف - در مواردی که استحصال آب بوسیله دولت انجام پذیرفته و به صورت تنظیم شده در اختیار مصرف کننده قرار گیرد . نرخ آب با در نظر گرفتن هزینه های جاری از قبیل مدیریت، نگهداری، تعمیر، بهره برداری و هزینه استهلاک تاسیسات و با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی هر منطقه تعیین و از مصرف کننده وصول شود.

ب - در مواردی که استحصال آب بوسیله دولت انجام نمی پذیرد دولت می تواند به ازاء نظارت و خدماتی که انجام می دهد با توجه به شرایط اقتصادی و اجتماعی هر منطقه در صورت لزوم عوارضی را تعیین و از مصرف کننده وصول نماید.

تبصره ۱- وزارت نیرو مکلف است میزان بخشودگی مصرف آب مشروب شهرهای بزرگ و کوچک را به منظور کمک به طبقه مستضعف تعیین و پس از تصویب هیئت دولت به اجراء درآورد.

تبصره ۲- در مواردی که جلوگیری از ضرر کشاورزان و یا تشویق آنها به کشت محصولات اساسی تخفیف خاصی را اقتضاء نماید وزارت نیرو می تواند با تصویب هیئت دولت تخفیف لازم را منظور نماید.

تبصره ۳- دولت مکلف است همه ساله علاوه بر تامین اعتبارات کمک به شرکتهای آب منطقه ای بابت بخشودگی بهای آب مابه التفاوت احتمالی ناشی از اجرای تبصره ۱ این ماده در مقایسه با قانون اصلاح قانون بخشودگی آب بهای مشترکین کم مصرف تخفیف های موضوع تبصره ۲ این ماده را در بودجه سالانه پیش بینی کرده و به منظور تامین آب در مناطق محروم در اختیار وزارت نیرو بگذارد .

ماده ۳۴ - آب بران موظف به پرداخت بهای آب مصرفی و یا عوارض آن بر اساس بندهای الف و ب مذکور در ماده ۳۳ این قانون می باشند. والا آب مصرف کننده ای که حاضر به پرداخت آب بهاء نگردیده است پس از مهلت معقولی که از طرف

دولت به مصرف کننده داده خواهد شد قطع می گردد و چنانچه مصرف کننده از پرداخت بدهی ها ی معوقه خود بابت آب بهاء و یا عوارض استنکاف نماید دولت صورت بدهی مصرف کننده را جهت صدور اجرائیه به اداره ثبت محل ارسال خواهد کرد و اداره ثبت مکلف است بر طبق مقررات اجرای اسناد رسمی لازم الاجرا نسبت به صدور ورقه اجرائیه و وصول مطالبات از بدهکار اقدام کند.

تبصره- مهلت معقول برای قطع آب و شرایط اجازه استفاده مجدد از آب و سایر موضوعات مربوطه طبق آیین نامه ای خواهد بود که بوسیله وزارت نیرو پیشنهاد و به تصویب هیئت وزیران برسد .

۴- ماده ۱۰۷ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

ماده ۱۰۷ - به دولت اجازه داده می شود به منظور اجرای سیاستهای صرفه جویی و هدایت مصرف کنندگان کشاورزی برای بهره برداری بهینه، آب را در انهار و شبکه های آبیاری و ایستگاههای پمپاژ و چاههای عمیق و نیمه عمیق کشاورزی بر اساس الگوی مصرف بهینه آب کشاورزی نسبت به تدوین و اجرای نظام بهره برداری، مشارکت بخش غیردولتی (حقابه داران و مالکان) و ایجاد تشکلهای بهر ه برداری آب و خاک اقدام نماید و برای این گونه مصر ف کنندگان، بر اساس قانون تثبیت نرخ آب بهای زراعی قیمت گذاری نموده و تحویل دهد.

تبصره – به منظور بهره برداری اصولی از آب و حفظ ارزش واقعی آن و سهولت در نقل و انتقال آن، دولت موظف است نسبت به تهیه و صدور اسناد آب به حقابه داران و مالکان اقدام نماید.

۵- آیین نامه اجرایی بهینه سازی مصرف آب کشاورزی

ماده ۱۰ - تدابیر اجرایی و اقتصادی برای مصرف بهینه آب کشاورزی موضوع این آیین نامه به شرح زیر تعیین می شود:

الف : میزان آب بهای کشاورزی آبهای سطحی در خصوص مصرف کنندگانی که میزان آب تحویلی برای آنان برابر الگوی مصرف بهینه آب باشد ، برحسب اینکه اراضی در محدوده شبکه های مدرن ، تلفیقی یا سنتی قرار داشته باشد برابر قانون تثبیت آب بهای زراعی و آیین نامه های اجرایی ذی ربط اخذ می شود.

ب - آب بهاء طبق قانون تثبیت آب بهای زراعی محاسبه و دریافت می شود. (بند ب ماده ۱۰ به موجب اصلاحیه شماره ۶۲۰۳ /ت ۱۸۰۱۷ ه مورخ ۷۶/۵/۱۱ اصلاح گردیده است). میزان آب تحویلی به هر هکتار بر اساس الگوی مصرف بهینه آب کشاورزی می باشد و حجم آب تحویلی ملاک محاسبه آب بها خواهد بود

ماده ۱۱- در مورد مصرف کنندگانی که با اعمال شیوه های مختلف مدیریت مصرف ، بتوانند با حفظ میزان تولید در واحد سطح برای یک الگوی کشت مقرر مصارف را تقلیل دهند ، امتیازاتی به شرح زیر تعلق خواهد گرفت:

الف : کاهش نرخ آب بها به نسبت درصد صرفه جویی در الگوی مصرف بهینه آب

ب - ایجاد تسهیلات در تحویل نهاده های یارانه ای و تحویل ماشین آلات کشاورزی

ج - اجازه توسعه کشت در اراضی تحت پوشش نقاط تحویلی آب به تناسب صرفه جویی در مصارف آب

د - دریافت تسهیلات لازم برابر تبصره (76) قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1373 برای تهیه طرح و نقشه و همچنین دریافت تسهیلات اعتباری ارزان قیمت و طویل المدت به منظور اجرای طرحهای توسعه و ایجاد شبکه های تحت فشار ترتیبات لازم در خصوص اعطای تسهیلات موضوع این ماده به جز بند(د) که چهارچوب آن را آیین نامه اجرایی تبصره ۷۶ قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران - مصوب 1373 تعیین نموده به عهده کمیسیونی مرکب از یک نفر از سازمانهای آب منطقه ای و یا سازمان آب و برق خوزستان و یک نفر از سازمان کشاورزی هر استان یا مناطق خواهد بود . احکام نمایندگی سازمان آب منطقه ای و سازمان آب و برق خوزستان از طرف مدیر عامل سازمان آب منطقه ای یا آب و برق خوزستان و احکام نمایندگی سازمانهای کشاورزی در هر استان یا منطقه از طرف رییس سازمان کشاورزی ذی ربط صادر خواهد شد.

۶- آیین نامه اجرایی ماده (۶۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (واگذاری حق برداشت جدید آب)

ماده ۷ – ارقام مربوط به تعرفه اشتراک به دو شکل نقدی و یا قسطی محاسبه و تعیین می شود و متقاضی می تواند نسبت به انتخاب هر یک از دو حالت اقدام نماید.

تبصره ۱ – به منظور تشویق ایجاد تشکلهای آب بران (ثبت شده) و رعایت الگوی کشت و استفاده از روش های نوین آبیاری شرکت های مزبور و رعایت کنندگان الگوی کشت و استفاده کنندگان از روش های نوین آبیاری از پرداخت تا ۲۰ درصد تعرفه اشتراک معاف خواهند شد.

ج- نتایج و بحث

به استناد آیین نامه های اشاره شده موارد ذیل قابل ذکر است:

الف- بر اساس ماده ۶ آیین نامه نحوه اجرای قانون تثبیت آب بهای زراعی، نیاز آبی محصولات کشاورزی از طرف هیئت های ۳ نفره موضوع ماده ۱۹ قانون توزیع عادلانه آب یا استعلام از مراجع ذی صلاح (مراکز تحقیقات کشاورزی) تعیین می گردد که معمولا از طریق سند ملی و یا آمار جهاد کشاورزی محاسبه می شود. این در حالی است که کشاورزان به دلیل کم آبی و ناخواسته با اعمال روش کم آبیاری بحران آب را مدیریت می نمایند و این موضوع معمولا در محاسبه تعرفه آب لحاظ نمی گردد.

ب- بر اساس ماده ۷ آیین نامه نحوه اجرای قانون تثبیت آب بهای زراعی ، مصرف آب اضافه بر نیاز واقعی کشت (مصرف معقول) مشمول دریافت آب بهای بیشتر خواهد بود.

ج- بر اساس ماده ۳۳ قانون توزیع عادلانه آب ، وزارت نیرو وظیفه تعیین نرخ آب را بر عهده دارد که در تبصره های ۱ و ۲ ماده مذکور به وزارت نیرو اجازه داده شده است جهت حمایت از طبقه مستضعف و جلوگیری از ضرر و زیان ذینفع تخفیفاتی را برای نرخ آب در نظر بگیرد.

د- بر اساس ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی بهینه سازی مصرف آب کشاورزی برای مصرف کنندگانی که با اعمال شیوه های مختلف مدیریت مصرف ، بتوانند با حفظ میزان تولید در واحد سطح برای یک الگوی کشت مقرر مصارف را تقلیل دهند ، امتیازاتی از قبیل تخفیف آب بهاء، ایجاد و اعطای تسهیلات و اجازه توسعه کشت در نظر گرفته شده است

ه- طبق تبصره ۱ ماده ۷ آیین نامه اجرایی ماده (۶۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت به منظور تشویق ایجاد تشکلهای آب بران (ثبت شده) و رعایت کنندگان الگوی کشت و استفاده کنندگان از روش های نوین آبیاری از پرداخت تا ۲۰ درصد تعرفه اشتراک معاف خواهند شد.

د- نتیجه گیری

در آیین نامه نحوه اجرای قانون تثبیت آب بهای زراعی نحوه تعیین آب بها به طور دقیق شرح داده شده است که در اجرای ماده ۶ آیین نامه فوق الذکر دقت در محاسبه نیاز آبی واقعی جهت تشویق و تنبیه مصرف کنندگان ضرورت دارد. برای تحقق این موضوع لازم است نیاز آبی برای هر منطقه محاسبه و مدیریت هایی که کشاورزان به صورت خواسته یا ناخواسته در آبیاری اعمال می نمایند از قبیل کم آبیاری و .. لحاظ گردد.

طبق ماده ۷ آیین نامه نحوه اجرای قانون تثبیت آب بهای زراعی ، ماده ۳۳ قانون توزیع عادلانه آب ، ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی بهینه سازی مصرف آب کشاورزی و ماده ۷ آیین نامه اجرایی ماده (۶۳) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، قانون برای کشاورزانی که در مصرف آب اسراف یا صرفه جویی می نمایند مشوقهایی از قبیل تخفیف آب بهاء، ایجاد و اعطای تسهیلات و اجازه توسعه کشت و جریمه هایی از قبیل اضافه دریافت آب بهاء در نظر گرفته است که استفاده از این اهرم ها می تواند موجب تشویق کشاورزان به استفاده از روش های نوین آبیاری و استفاده بهینه از منابع آب درصورت اعمال نظارت های دقیق توسط دستگاههای ذیربط شود.

ه- فهرست منابع

اسدی، ه.، ۱۳۷۶. قیمت گذاری آب کشاورزی در ایران: مطالعه موردی در اراضی زیر سد طالقان. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه شیراز

شهسواری، ز.، ۱۳۸۸. تعیین ارزش اقتصادی آب در اراضی زیر سد درودزن. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز.

عابدی شاپور آبادی، ا.، ۱۳۸۱. تحلیل سیاست قیمت گذاری آب کشاورزی در حفظ منابع آبی (مطالعه موردی حوزه زاینده رود اصفهان). پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشکده کشاورزی. دانشگاه تربیت مدرس.

گزارش. ۱۳۸۳. مجموعه قوانین ومقررات تعرفه آب، شرکت مدیریت منابع آب، معاونت برنامه ریزی، دفتر اقتصاد آب.

Chambers, R.G., 1995. The Incidence of Agricultural Policies, Journal of Public Economics, 57:317-335.

Howell, T.A., 2001. Enhancing water use efficiency in irrigated agriculture. Agronomy Journal 93(2): 281-289.